

Аллагъди УХЪУЗ ТУВУ РЯГЪТВАЛАРИКАН

МУГЪЯММАДИН УММАТДИН ФАЗИЛАТВАЛ

Аллагъу Тааълайи Мугъяммад пайгъ-амбарин гъюрматнаан вари халкъар хас вуди дерккн. Хъа ухъу Аллагъу Тааълайи имбудартган хас вуди дерккн, Мугъяммадин умматдикан вуйвализ дилигн.

Абдулла Мягъяммадов

Аллагъу Тааълайи, имбу умматариз лигн, ихъ умматдиз фукъан вушра рягътвалар тувну ухъу шюкюр апІбан бадали. Аллагъу Тааълайи ухъуз туву саспидар рягътваларикан улхидихъа:

1. Читинваларихъан ярхла гъапІну Му гафар тасдикъ апІури, Къур'андиъ дупна (мяна): «Дурар (Мугъяммадин умматар) гъягърудар ву Пайгъамбарихъди , урхуз-бикІуз аьгъдрурихъди, Дугъкан дибикІна Тавратдиъ ва Инжилиъ. Дугъ дурариз уж'вал апІнай, харживлахъан ярхла йихъай, гъялал ризкъ ипІнай, гърамдихъан ярхла йихъай, кІуру. Учу дурар имбу умматариз дилигн читинваларихъан ярхла гъапІнча». (сура «аль-Араф», аят 157). Аллагъу Тааълайи гъаму аятдиъ, ихъ уммат хас апІури, ухъуз фицдар рягътвалар тувнаш ктибтура.

2. Чпурхишин кубкъу йишв ктабІуваликан

Имам Бухарийи дупна: «Ихъ улихъ вуйи умматар, эгер чпин палатдик нежес кубкІиш, дурари думу йишв ктабІуйи, гъаз гъапиш дурарин шариаьтдиъ думу фарз дапІнай. Дурари думу штухъди марцц гъапІну кІури, думу марцциб гъисаб апІури гъахъундар». Хъа амма ихъ умматдиз рягътвал тувна, эгер жандик, ясана палтик нежес кубкІиш, ухъу думу штухъди марцц апІурухъа.

3. Хпар палтарикан духънайиган, дурарихъан ярхла хъуб

Къафирар, чпин хпар палтарикан гъахъи вахтна, дурарихъан ярхла шули гъахъну. Дурари чпин хпарихъди я гафар апІури

гъахъундар, я дурарин багахъ деъри гъахъундар. Саспидари, дурар саб хулаъ аъну, чпи дурарихъан ярхла шули гъахъну. Аллагъу Тааълайи ухъуз думу вахтна, хпарин къамкъаринна хутІнан арайиъ йишв ктарди, имбу вари йишвар гъялал дапІна. Пъядисдиъ дупна: «Ичв хпар палтарикан гъахъиган, дурарихъди учвуз ккуниб апІнай, чиб-чпихъна багахъ хъувал ктарди».

4. Чаз гъапІу харжи ляхнин хъял ктабІгъуб аьгъяди ва аьгъарди гъабхънушра

Израилдин халкъдиз дибикІнади гъабхъну хъял ктабІгъуб фициб ният ади тмурури думу ляхин гъапІнушра. Къур'андиъ дупна (мяна): «Учу дибикІнача дурариз кІивал сари сарихъанди». (сура «аль-Майдат», аят 45).

Нумрайиъ:

маш 4

Ув'ин али фарз тамам апІин, мусурман!

маш 6

Пъякъна нягъякъ гъарган дъядиъ айидар ву

маш 7

ВаритІан ягъурсуз ваз

Кечмиш хъувал гъарган кІваинди гъибт

КЕЧМИШ ДУХЪНАЙИР НАКЪВДИХЪНА ГЪАХУБ

Эвел улихъ нумрайиъ

Кечмиш духънайир накъварихъна жилари хъади гъягъюру. Пъацира кечмиш хъуваликан ва кечмиш хъпан къяляхъ шлу дюшюшарикан фикрар апІуб ужу ву. Думу вахтна дюн'яйинубдикан гафар апІуб, сес за апІуб карагъат ляхнарикан ву. Хъа Къур'ан урхури, зикр апІури, ясана Пайгъамбариина салават урхури, сес за гъапІну кІури, душваъ зарар адар. Жаназа гъябкъю касдиз гъамцдар гафар урхуб ужу ву:

«الله اكبر الله اكبر الله اكبر هذا ما وعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله اللهم زدنا ايمانا وتسليما»

«Аллагъу Акбар, Аллагъу Акбар, Аллагъу Акбар гъаза ма вааьданаЛлагъу ва расулагъу ва садакъаЛлагъу ва расулагъу. Аллагъумма зидна иманан ва таслима».

Кечмиш духънайир накъвдик кивуб

Накъв йибккбан варитІан циб къадар кивбан къяляхъ душв'ан ниъ удрубчІруганси ва гъяйванатарихъан думу ктабІгуз даршлуганси хъуб ву, хъа тамам шулу аьдати инсанди хилар за гъапІган, ягълишин фукъан шулуш, ари гъаци ягъалди ебккуб, хъа яркъушин - саб хъуршилна (локоть) чІубандиз. Накъвдиъ думу арччул гъвал'инди къиблайихъинди ил-

дицну кивру, эгер къиблайихъинди илдицну дарди фаркъат гъапІиш, думу цІийикІул'ан кивну ккунду. Инсан накъвдиъ ивбалан къяляхъ, дугъан кІулихъ къибла терефнаанди дугъужвну, «Ясин» урхуру, ва къибла терефнаан дарди кІулихъ «Ассажда» сура урхуру, хъа «Аль-мульк», яни «Табарака» къибла терефнаанди ликарихъ урхуру, ва «Духан» сура къибла терефнаан дарди ликарихъ урхуру. Накъвдин руг алабхъалан къяляхъ накъвдиъ дусну «Талкъин» урхуб ужу ву. Фаркъат апІалан къяляхъ, сакъюдар ксар накъвдиъ гъузну, кечмиш гъахъирихъан дюъйир апІури хъуб суннат ву.

» 5

Мажвгул гьулаь мажлис гьабхьну

Ноябрь вазлиь Хив райондин Мажвгул гьулаь илимдин мажлис кӀули гьубшну. Мажлисдиь багарихь гьуларин имамар ва гьацира жара гьуларин агьлуь-ир, районариан дуфнайи имамар иштирак гьабхьну. Мажлис ккебгьну кӀули гьабхурайир Хив райондин имам Мансур-гьажжи Везиров вуйи.

Дугь сабпи нубатна вари уч духьнайидариз, дуфнайи хьлариз чан терефнаан ахью вуйи чухсагьул кьайд гьапӀну.

Сифте гаф Зилдикк гьулан имам Семед халуьиз тувну. Думу касди жямьяьтдиз лап мянфьяьтлу ва хайирлу гафар гьапӀнийи.

Кьурагь райондин имам Шамиль-гьажжийи аьдатарикан, инсан кечмиш гьабхьган аӀру жорбежор ляхнарикан гьулхну. Дугь гьапӀну: «Инсан кечмиш гьабхьган 40 йигьар, 52 ва йискьбар аӀуб диндиь айиб дар. Дурар инсанарин арайиь ирчнайи аьдатар ву. Эгер учвуз кечмиш духьнайидариз фукӀа ужуб аӀуз ккундуш, дугьаз мянфьяьт кайиб аӀинай. Инсанар уч даӀну, ахью харжар аӀуб герек дар. Диндиь адарди ухью аӀурайи гьарсаб ляхнихьан ухью жавабдарар вухьа. Му ляхникан кьваьлан магьапӀанай, аьзиз гьардшар.

Мягьярмент райондин Куйсум гьулан имам Абдулла Аьшуралиевди уч духьнайидариз туба аӀбан фазилатваликан ктибтну. «Туба аӀру кас гунгьар ктрурик мисал ву. Ав, инсанарикан гунгьар ктучьвур, хьа эгер ухью дурарин туба дарапди гьабхьш, дурар йигьлан-йигьаз артухь шул. Учвкан кьвантан ккун аӀураза, шлубкьан артухь туба аӀинай, Аллагьу Тааьла кьваин аӀинай, Пайгьамбариина ﷺ салаватар урхай. Гьаму ляхнар тамам аӀури гьабхьш, иншаАллагь, Пайгьамбар ﷺ ухькан рази шул кӀури, умудлу вухьа. Эгер Пайгьамбар ﷺ рази гьабхьш, Аллагьу Тааьла рази гьабхьш, инсандиз сарун му дон'йийи думутан ахью шадвал адар», - гьапӀну Абдулла-гьажжийи.

Мажвгул гьулан имам Жавад халуьи дуфнайи хьлариз чан ва жямьяьтдин терефнаан ахью вуйи чухсагьул кьайд гьапӀну. «Ич гьулаз учу бадали, ич диндин тереф за аӀбан бадали учу дуфну му ляхин аӀбан гьит Аллагьу Тааьла учвкан рази ишри, гьит ич гьарсаб алдабгьу лик женнетдиь айиб ибшри». Гьацира жямьяьтдин терефнаан Мевлюддин халуьира вари дуфнайи хьлариз чухсагьул кьайд гьапӀну. Улхбарин арайиь мавлидарра урхури, гьамциб ут-

кан жорейинди му мажлис кӀули гьубшну. Гьит Аллагьу Тааьлайи миддар мажлисар артухь аӀри ва мажлисариз гьафидариз гьапӀу вязайикан мянфьяьт ктабгьуз кюмек туври.

Хирижв гьулаь илимдин мажлис

27-пи ноябри Хив райондин Хирижв гьулаь илимдин мажлис кӀули гьубшну. Мажлис кӀули гьабхурайир Хив райондин имам Мансур-гьажжи Везиров вуйи. Дугь мажлисдин эввелиь сабпи гаф Хирижв гьулан сельсовет Ярахмед халуьиз тувну. Ярахмед халуьи чан ва жямьяьтдин терефнаан вари гьафи

хьлариз кьвантан ахью чухсагьул кьайд гьапӀну ва гьацира чпин гьуларандар мициб мажлис хьпахьди мубарак гьапӀну.

Дупну ккундуки, мажлисдиз, Хив райондин имамарси, жара багахь хьайи районарианра имамар уч духьнайи.

Яракк гьулан имам Гьажияр-гьажжийи уч духьнайидариз диндин гьалнакан, мусурман касдин фарзариан яркьуди ва гьарсар кас гьаври шлуганси ктибтну.

Кьурагь райондин имам Шамиль-гьажжийи гьудган фици даӀну ккундуш ва гьапӀу гьудгнин фициб саваб аш, ктибтну. «Гьудган гьарсар мусурман касдин фарз ву. Аллагьу Тааьлайи ухькан, яни мусурманарикан, йигьан 5 ражари гьудган аӀуб тӀалаб аӀура. Думутанна гьайри гьудган аӀури инсан Аллагьу Тааьлайихьна багахь шулу».

Му мажлисдин улхбарий хьанара жара имамарра иштирак гьабхьну, ва мажлисдин асас пай сулар-жавабари гьибисну. Уч духьнайидари, чпиз агьдру сулар гьархри, агьдруб агьгью аӀури - магьа гьамциб жорейинди му берекетнан мажлис кӀулиз адабгьну. Гьацира уч духьнайидарин диндин тереф за аӀбан бадали дурариз диндикан жорбежор су-

лар хьирчуйи ва жаваб туву ксариз диндикан вуйи дискар ва «Ислам» журналар тувну.

Гьит Аллагьу Тааьлайи му мажлисдиз уч гьабхьдарин варидарин гунгьарин аьфв аӀри. Дупнаки, саб гьамциб мажлис агьзраринди чӀуру мажлисарин аьфв аӀуз сеbeb шулу, кӀури. Ухью, гьаму мажлис сеbeb дубхьну, Аллагьу Тааьлайи ихь гунгьарин аьфв аӀур кӀури, умудлу хьидихьа.

Анголайиь Ислам гьадагьа гьапӀну

Ангола гьюкуматдин кӀулиь айидари Ислам дин гьадагьа даӀнайи ляхна-

риз дахил гьапӀну, кӀури хабар тувра Guardian сайтди. Ислам гьадагьа аӀбан кьанун тасдикь аӀури, душваь саспи мистар гьадаргьну. Му гьюкумат дон'йийи Ислам гьадагьа гьапӀу сабпи гьюкумат ву.

Анголайн культурайин министр Роза Круз дэ Сильвайи мистар хьаркьуб жорбежор сектийриз кьаршуди гьабхурайи ляхнарикан са ву гьапӀну. Анголайиь 50 % инсанар чпин ахью айирин диндиьди гьагьюра, тмуну гьацӀ католиквар ва протестантар ву. Хьа Исламдин рякь 18,5 млн халкьдикан 80-90 агьзур касди дибисна.

ОАЭ-ийиь лап ахью мархьар гьургьну

Улихьнаси Эмиратарий ахью мархьар гьургьну ва миклар хьивну.

Думу вахтна кючейиз удучьвуз лап читинди гьабхьну. ОАЭ-ийн образованийин министерствойи гьава лап дигиш гьабхьган, школийрра кмиди хьаркьну.

Гьюкуматди инсанарикан мархь убгьурайи вахтна машинарийди наанакӀа удучьвуб ккун аӀура ва хьанара ужу хьибди, эгер думу вахтна гьятта хул'анкьан удучьвуди гьабхьш. Абу-Дабийин сабуну островдин ураган микӀу сабпи тикмиш аӀурайи дараматар гьадаргьну.

Му ахью миклар-мархьариан Иракдийи ва Аьравийиь 18 кас гьийихну. Гьит Аллагьу Тааьла кюмек ишри!

Учредитель

Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет

Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД

Махди-хаджи МУТАИЛОВ

Главный редактор

Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ

Редактор

Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор

Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор

Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Дизайн, вёрстка

Мухаммад МУСАЕВ

Иса ОМАРОВ

Менеджер

Мухаммад ХИРЯСУЛАЕВ

Абдулсабир АХМЕДОВ

Руслан ШАХМАРДАНОВ

При перепечатке ссылка обязательна.

Набрано и сверстано на компьютерной базе

газеты «Ас-Салам».

Газета зарегистрирована Федеральной

службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.

Свидетельство о регистрации

ПИ № ФС 77-42079

от 24 сентября 2010 г.

Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу:

пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 2.800 экз.

Сдано в печать 2 декабря 2013 г. в 18:00

Адрес редакции

367015, РД, г. Махачкала,

ул. Аскерханова 13а.

Телефоны:

Редакция: (8722) 51-85-22.

Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222.

по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru

Сабур — саламатвалин ачар ву

Ислам диндиъ инсандиз айи таб-шуругъарикан саб къадар мяна айи хайирлу йишв дибиснайиб сабур ву. Сабур апбиинди магълуб гъахъи, кас адар. Сабур – саламатвалин ачар ву.

Сабур-учв имандин асул-нигмат ву, Сабур дархъиш, инсан ухди шул гъафил. Диди хъял ва мусибат гъял аплуру, Сабурлу йишъ, дин гъардаш, махъан гъафил.

Инсандин уьмриъ сабур лазим дару дюшюшарра а, дурар текрар апбан мяна адар, амма чпихъ ахью мянара хъади, ихъ фикриъ гъисабнаъ адру-дарра гизаф а. Магъа дицдар сабур аплуб лазим дару, шлукъан ухди тамам дапну ккуни ляхнар:

1. Инсан учв гъафилвалиан уягъ гъахъи вахт убчлру гъисс хъайиб шулу. Гъадму леззайин вахт, туба дарапди, гъапну ккундар. Мушв'ина сабур мабхан, белки яв иман-бахт аьхирим-жи нефесра хъубкърашул. Гизаф ижми дапну ккуни илдан, цликкан кка-дабгъубси, шуъ убччвру. Къяляхъна рукъ фици къядябхъюруш, инсандин къастра зыйиф хъувализ мумкинвал а. Акас вуйи мяна гъадму вуки, жвуван марцци ниятнягъ шейтлан гъариш-миш хъайиз, гъизгъин дапну, тубай-иъ учлв...

2. Улупнайи вахт улубкъубси, гъудган аплин. Ухью хътагъурайи нефесар ихъ ихтиярнаъ айидар дар... Белки, швнуб жюрейин ляхин удубчлвур, ясана жвув вафат шул, дици гъабхъиш гъудган къазайиъ абхъру. Пайгъамбарин табшуругъининдира гъудгнин эвелин вахт хайир дапна.

3. Кечмиш гъахъи кас кивну, яшнакк ккуркъу бай ва риш эвлешмиш дапну, чпин уьмрин эвелимжи рякъ улупну, фаркъат аплин. Сабур аплуваликан зарар хъувализ мумкинвал а, хайирлу-вал шул пну умуд адар.

4. Сарихъан яв игътияжназ пул вая саб жара шейъ бисурва. Яв хилиъ фурсад гъабхъибси, къяляхъ тув, сабур мапан, белки, гъадму бурж увук кми-ди, швнуб жюрейин дигиш'валар хъуз мумкин ву. Аьхиратдиъра думу ляхин гизаф гъагъиди алабхъруб ву.

5. Гъар фициб вушра, к'ва абхъну, илдипу садакъа мигъибтан, ада аплин, сабур аплувал, гъибтувал – думу Аллагъу Тааълайин йикърарнаъ хилав хъувал ву.

6. Сар касдихъди инжик'валин фулкара сюгъбат, ясана саб ляхин гъабхъиш,

думу увухъна вуйи гъагъи фикрарикк мигъитан, дишла афв аплин. Жву-вахъна вуйи гъайри касдин нукъсанар ши афв аплури гъахъиш, думу касдиз Аллагъу Тааълайира афв апиди. Исламдин къамат марцц дапну ккуни касди чан дин гъардшариз афв-сафира аплури гъузди. Амма ихъ йигъари сари-сариз гъафи-сафи аплувалиъ ахью гъафилваларра шула. Месэла: «Гъяждиан гъафидарихъна мубарак апбан бадали гъягъювал фициб ляхин ву?», - гъерхру сари. «Гъадму гъяж дапну дуфнайи кас яв майил-мадат, гъуни-гъунши вуйин?» «Ав, гъуншира ву, майилра». «Гъяждиз гъягъру вахтна думу кас учвухъна дуфну, гъялалвал гъадабгъну, афи –сафи аплувал гъабхънийин?» «Ваъ. Гъушубкъана аьгъдарзуз. Магъа душну гъафнура ву» Гъамщиб аьгъвалатназ фициб къимат тувхъа. Магъа ахью харжарра дапну, инжик'валарра духъ-ну, Аллагъу бадали гъяж ада аплуз гъягъюрайи касдихъан, гъяж апбан к'лулин шарт'ариканра вуди, душну чан гъуншйирихъна, майил-мадатарихъна, афи-сафи аплуз, гъялалвал гъадабгъуз шуладар. Саб терефнаан, му касдин гъафилвал ву, тмуну тереф-наан азгъунвалра ашкар шула.

Заки-гъяжи Дашдемиров

Аллагъди سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ УХЪУЗ ТУВУ РЯГЪЯТВАЛАРИКАН

1 « Аллагъу Тааълайи ухъуз ахью вуйи рягъмат вуди чиб-чпиз афв аплувал тувну.

5. Йиклувалихъди туба аплувал
Муса пайгъамбар Таврат бисуз гъушган, дугъан халкъди гъизилин лич'раз ибадатвал аплуз хъюгънийи. Дурариз туба аплуз ккун гъабхъиган, Аллагъу Тааълайи дурариз шарт' дивну, лич'раз иба-датвал дарапдари гъап'дар гъизмиш апинай к'лури. Му ляхникан Къур'андиъра дупна. Аллагъу Тааълайи думуган дюн'я к'лару диф алиганси дебккну, дурариз чиб-чпи дярякъбан бадали, ва думу йигъан 70 агъзур кас гъизмиш гъап'нийи. Гъамциб жюрейинди Аллагъу Тааълайи дурарин туба къабул аплури гъахъну. Хъа ухъуз Аллагъу Тааълайи к'вахъди ва мелзнахъди вуйи туба тувна. Къур'андиъ дупна (мяна): «Эгер учвкан сарикан гунагъ ктубчлвиш ва дугъу туба гъап'иш, дугъаз Аллагъдин гъагъимлувал бихъур» (сура «ан - Нас», аят 110).

6. Гъаплу гунгъар ачмиш аплуб
Бану Исраилин вахтари, ши гунагъ гъап'нуш, дугъан гунгъар дидик'ну, варидариз рябкъру йишвахъ кебхри гъахъну. Душвахъ дурари гъамцир касди гъамциб гу-нагъ гъап'ну к'лури, бик'лури гъахъну. Гъюрматлу мусурм-

нар, Аллагъу Тааълайи ихъ умматдикан кдучлву гун-гъар ачмиш дараплуб ккун гъап'ну.

7. Харжи фикрарин аьзаб Аллагъу Тааълайи фици Дугъу гъарсар касдин ужудар ва харжи фикрарин гъисаб гъадабгъуруш вари Пайгъ-амбариз гъабар тувну. Имбу умматарин агълуйири, мици гъеабхъган, гъап'нийи: «Учу дараплубдин учхъан гъаз гъерхру» ва гъамци Аллагъдин гъафназ гъар-шу удучлвну, дурар куфриъ ахъну. Дурари хъанара гъап'ну: «Учуз гъеабхъунчуз, хъа амма хъпехъурдарча». Ихъ Пайгъамбаризра гъази гъапиган, Дугъу чан умматдизра мидкан хабар тувну. Къур'андиъ дупна (мяна): «Заварра, жиларра Аллагъдин гъахъи а. Учву ичв к'ваъ айиб гъап'ишра, дарпишра, учвхъан дидкан гъерхди, чаз ккунириз афв апиди, хъа даккнириз жаза тувди. Думу варидарин ахъур ву». (сура «аль - Бакъра», аят 284).
Му ляхникан гъеабхъган, ихъ умматди гъап'нийи: «Учуз гъе-абхъунчуз ва учу Аллагъдихъ гъа, Дугъан Малаикарихъ, Китабарихъ, ва Пайгъамбра-рихъ гъагърача». Мициб жаваб гъеабхъган, Аллагъу Тааълайи гъап'ну (мяна): «Мугъаммаддин гъам-ат-диз харжи фикрарин жаза хъибдар», ва гъамци Аллагъу Тааълайи му ляхин ухъуз рягъят гъап'ну.

8. Гъалат' духъну, к'ваълан дубшну гъаплу ляхнин жаза Ихъ улихъна вуйи умматари, эгер чпиз аьгъдарди, ясана к'ваълан дубшну, саб хар-жи ляхин гъап'иш, дурариз дидин жаза тувуйи. Хъа ухъуз гъядисдиъ дупнайиганси, Аллагъу Тааълайи мицистар ляхнарин афв аплуру.

9. Машкваран йигъари ля-хин аплуваликан
Аллагъу Тааълайи султ йигъ израилин агълуйириз машк-вар вуди тувнийи. Аллагъу Та-аълайи думу йигъан дурариз ляхин аплуз гъярам гъап'ну. Дурар, Аллагъдин гъаф ли-крикк ккипну, хай шулдарш-ра, балугъар дисуз гъушну, гъаз гъап'иш балугъар султ йигъан нирин гъирагъдихъ-на багахъ шуи. Мициб хай даршлу ляхин израильянари гъап'ган, Аллагъу Тааълайи дурар маймнарив илт'ик'ну. Хъа ухъуз, гъюрматлу дустар, мициб машквар вуди жвуми йигъ тувна. Аллагъу Тааълайи ухъуз ихъ машквар рягъят дапна ва жвумийин гъудгнин улихъра къяляхъра ляхин аплуз ихтияр тувна.

10. Чума уьзрикан
Мугъаммадди гъап'ну: «Аллагъу Тааълайи ихъ улихъ вуйи умматариз жаза вуди чума к'луру уьзур тувну, дурар вари гъизмиш аплуз к'лури, хъа ухъу Аллагъди ярхла гъап'ну дициб жазайихъан».

11. Гъялал мал гъярам гъабхъну

Израильянари лич'раз ибадат-вал аплуз хъюгъган, инсанариз зулум аплуз хъюгъган ва Ал-лагъди чав диву гъюкмари-лан удучлвган, Дугъу дурариз гъялал вуйи мал-мутму гъярам гъап'ну. Хъа амма дурари фи-кир аплури гъахъну, учу мици гъап'ну к'лури Аллагъди учуз афв апиди, к'лури. Чпин такабурвализ дилиг'ну, дурариз гъялал мал гъярам гъап'нийи. Къур'андиъ дупна (мяна): «Чпи ап'ру зулмиз дилиг'ну, учу дура-риз муганайиз гъялал вуйиб гъамуз гъярам гъап'унча (сура «ан - Ниса», аят 160). Фу дурариз гъярам гъап'нуш Аллагъди баян гъап'ну. Аллагъди Къур'андиъ дупна (мяна): «Къ-фирариз учу гъярам гъап'унча иплуз йикк вари гъяйваната-рин, хъа малар-марччарин йик-кукан учу дурариз чагъу йишв гъярам гъап'унча, ва гъамци учу дурариз жаза тувунча чпин фасикъвалиан. Дугъриданна, учу дюз вуча» (сура «аль - Анам», аят 160). Аллагъу Тааълайи Мугъаммаддин умматдиз му ляхнар гъялал гъап'ну.

12. Дявдиъ ккуркъу мут-мийр хай даршлуваликан.
Израильянариз чпи дявдиъ уч гъаплу трофейар чпиз гъи-туз, ясана дурар ишлетмиш аплуз хай шули гъабхъундар. Чпи гъидису трофейар дурари саб йишвахъинди уч аплури гъахъну. Аллагъди дурари-хъна завариан дурарин трофейар ургуз ца гъап'ри гъахъну, ва гъадму дурарин гъазават къабул апбан лишан вуди гъабхъну. Аллагъди

ихъ умматдиз ихъ Пайгъамба-рин гъюрматнаан трофейар гъялал гъап'ну. Къур'андиъ дупна (мяна): «Бадр гъазават-диъ ва жара гъазаватаридъра учву гъазанмиш гъап'уб гъялал ва дюз рякъюьди иш-летмиш ап'инай ва Аллагъди-хъан гучл ап'инай. Дугъ-риданна, Аллагъ рягъимлу-ву» (сура «аль - Анфаль», аят 69).

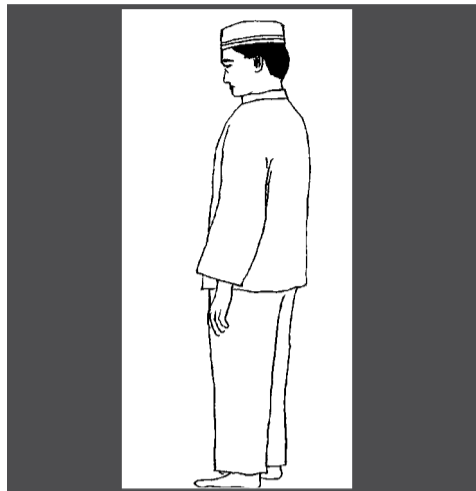
13. Гъудган ап'ру йишв
Улихъна вуйи умматарихъан наан вушра, фу йишвахъ вушра ибадат аплуз шули гъабхъундар. Дурари анжагъ церковдиъ, ясана сенагогайиъ ибадат аплури гъахъну. Эгер сар кас церковь, ясана сенагог адру йишвахъ гъушиш, дугъу гъудган аплури гъахъундар. Мугъаммадин умматариз Аллагъу Тааълайи вари дюн'я гъудган аплуз йишвди тувна, ва ухъу мициб рягъятвализ шюкюр дапну ккунду.

14. Шид адарди гъудган ап'бакан
Улихъна вуйи умматари-хъан гъудгнин жик'луз штухъдит'ан шули гъаб-хъундар. Эгер шид адарди гъабхъиш, дурари ибадат ккадап'уйи ва шид гъибихъ-ган, къаза ап'уйи. Хъа ухъу, эгер шид адарди гъабхъиш, марцци жилихъди таямум аплурухъна. Аллагъди ухъуз фукъан вушра рягъятва-лар тувна. Гъачай, гъюрматлу гъардшар ва чйир, Аллагъди ухъуз тувнайи нигъматариз шюкюр аплухъа.

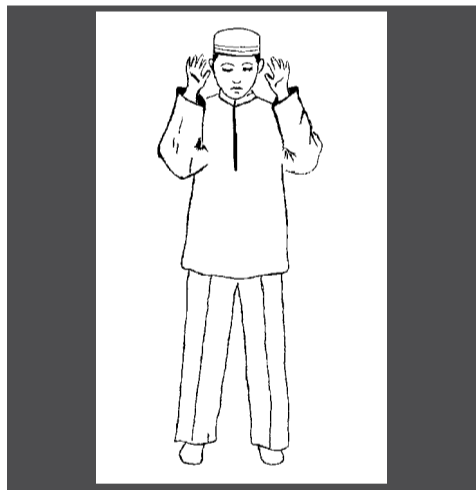
Ув'ин али фарз тамам апин, мусурман!

ГЪУДГАН ФИЦИ АПѹРУШ ВА ДИДИН КЪАЙДА

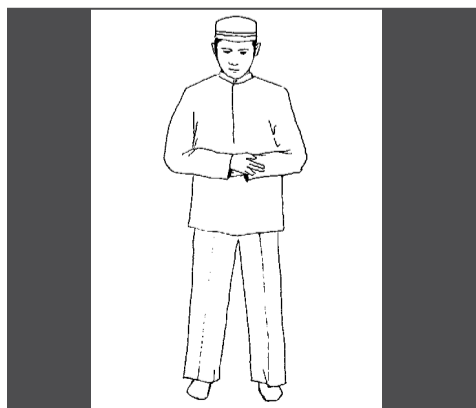
Сабпи ражну къюб ракаатдин гъудган баян апидихъа, гъаз гъапиш шубуб, юкъуб ракаатдин гъудгнарра гъаму къюб ракаатдин гъудгнарси апѹру, амма саб, ясана къюб ракаат артухъ апѹру.

Гъудган ккебгъайиз сифте чан гъудган апѹру йишв'ин къибла терефназди дийигъну ккунду, эгер дийигъну шулдарш, дусну, дицира шулдарш, дахъну, дицира шулдарш уларин ишарйиринди, дицира шулдарш, кѳван хиялнинди. Ликарин мурклар къибла терефназди дапѳну дугъужвну ккунду ва ликарин арайиъ саб чѳубанди йишв гъибтру, хъа дишагълийири ликар чиб-чпик карснѳ дивру. Улар сужда апѹру йишввазди лигуру, кѳван фикрар марцц дапѳну, Аллагъдиз □ уву рякъюрѳ а кѳури, фикир апѹру, кѳваан гъудгниз ният апѹру, хъа мелзнинди пуб суннат ву.

Ният: «Узу ният гъапѳза гъириндин къюб ракаат фарз гъудган ада апѳуз Аллагъ ѳ бадали, Аллагъ Акбар!», кѳури, ибарихъна хилар за апѹру, хъа дишагълийи чан мухрихъна за апѹру. Гъаму хилар за дапѳну ис апѳайизкъан манзилнаъ «Аллагъ Акбар» зигури дупнѳ ккунду, хъасин ис дапѳну хутѳнахъан зина мухрин асиккси дивру.

Гъаму «Аллагъ Акбар» гъапибси сарун уву гъудгник кава. Хилар чиб-чбин иливбан къяляхъ «суратуль аль-

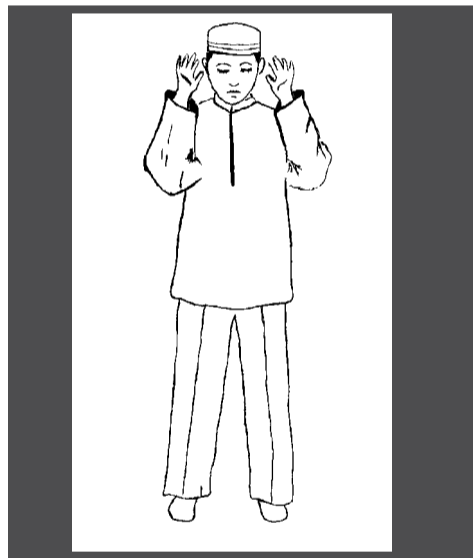
Фатигъа» урхуру. Гъаму сура агъю касдихъан мелзнинди дубгъну ккунду.

«Фатигъа» урхбалан къяляхъ агъя-ди вуш саб сура урхуб сунна ву.

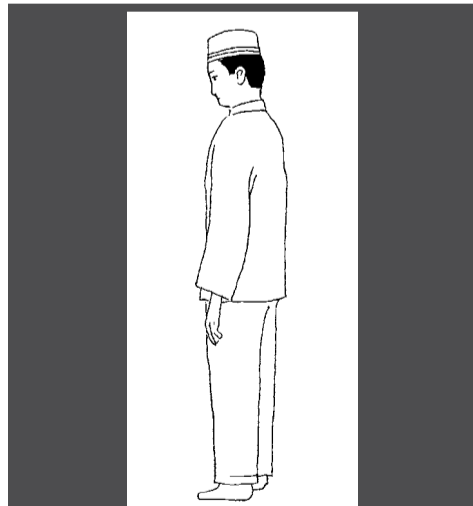
Хъасин, «Аллагъ Акбар» кѳури, хилар хъанара ибарихъна за дапѳну рукуъдиз ис шулу, хиларихъди къамкъар дисуру ва гъаму гъялнаъ къюб секунддикъан гъузну ккунду, хъа агъяди вуш, «Субгъяна раббияль аъзим ва бигъямдигъи» шубуб ражари кѳуру.

Хъасин къяляхъ за хътакуру, хилар ибарихъна за апѹри, за шулайи вахтна «Самиаълагъу лиман гъямидагъ», кѳуру.

За духъну дугъужвиган, «Раббана ва лакал гъямд» кѳуру.

Хъасин «Аллагъ Акбар» кѳури суждайиз гъягъюру. Суждайиз гъягъруган сабпи ражну къамкъар дивру, хъасин хилар, хъа унтѳ, хъасин хъюхъра жилик кубкѳру.

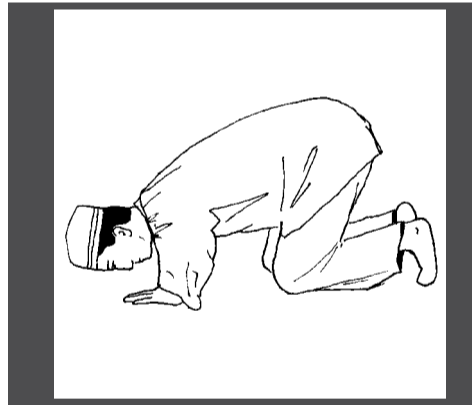
Суждайиъ айи касдин ургуб гъендем жилик кубкѳну ккунду: къюбид ликарин мурклар къибла терефназди дапѳну, къюбид къамкъар, къюбид хиларин гагъар ва унтѳна хъюхъ, гъаму вахтна улар арццнѳу гъитуб ужу ву. Хилар

гъюнарихъди сабси дивну, хъуршлар саѳиб яркъу апѹру, фун къамкъари-хъан жара апѹру, хъа дишагълийири фун къамкъарик кабснѳу гъибтру ва хиларин хъуршлар чпин гъваларик карсру. Сужда апѹру касдин унтѳна сужда апѹрайи йишв чиб-чпик кубкъуз манигъвал дубхъну ккундар, месела: унтѳаз кушари, ясана бачкѳи жилик кубкъуз манигъвал дапѳну ккундар.

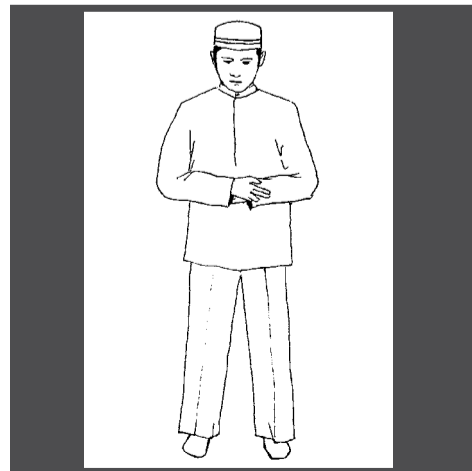
Гъаму гъяракатар тамам дапѳну суждайиъ айиган, агъяди вуш «Субгъяна Раббияль аъла ва бигъямдигъи» шубуб ражари кѳуру.

Хъасин «Аллагъ Акбар» кѳури, къяляхъ хъадакнѳу гагул ликриин дусру ва гъаму вахтна «Раббигъ фирли варгъямни» кѳуру, хъасин хъанара суждайиз гъягъюру ва душваъра «Субгъяна Раббияль аъла ва бигъямдигъи» шубуб ражари кѳуру.

Хъасин суждайиан «Аллагъ Акбар» кѳури къюбпи ракаатдиз за шулу, хилар хъанара сабпи ражнѳси хутѳнанна мухрин арайиъ саб-сабдин иливнѳу дивру ва хъанара «сура аль-Фатигъа» урхуру, хъасин агъяди вуш саб сура урхуру, хъа саб суратѳан агъгъдарш, гъадму сура гъурхишра шулу къюбѳб ракааттарѳира. Эгер сабкъан агъгъдарш, «Фатигъийин» къяляхъ рукуъдиз гъягъюру. Рукуъдиан за гъахъиган, хилар за дапѳну «Магъдина» дюаъ урхуру.

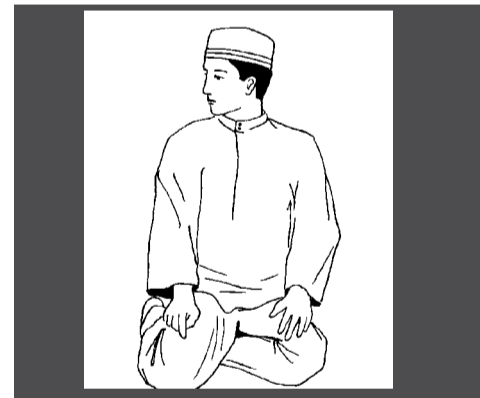
«Аллагъуммагъдини фи ман гъадайт(а), Ва аъфини фи ман аъфайт(а), Ва таваллани фи ман

ГЪУДГАН АПѹВАЛ ГЪАРСАР МУСУРМАН КАСДИЗ ФАРЗ ВУ. ВЕЛЕДАРИЗРА ГЪУДГНИКАН БИЦИДИ ИМИДИ ХАБАР ТУВАЙ.

таваллайт(а), Ва барик ли фи ма аътлайт(а), Ва къини бирагъматика шарра ма къазайт(а), Фаиннака такъзи вала юкъза аълейк(а), Ва иннагъу ла язиллу ман валеит(а), Вала яъззу ман аъдайт(а), Табаракта Раббана ва тааълайт(а), Фалакаль гъямду аъла ма къазайт(а), Астагъфирука ва агубу илайк(а), Ва саллалагъу аъла сейидина Мугъяммадин ва аъла алигъи васягъбигъи васаллам. Раббигъфир варгъям ва анта хайру ррягъимин».

«Магъдина» ккудубкѳбалан къяляхъ хилар ккидиснѳу имиди, «Аллагъу Акбар» кѳури, суждайиз гъягъюру. Къюб сужда апѳбан къяляхъ аттагъиятдиз дусру гагул хлин тѳубар тѳараццнѳу, хъа арччулдин дичѳиркънѳу, улупру тѳубна ахъю тѳуб кадарди, ва къамкъариин дивру, хъасин «аттагъият» урхуру: аттагъиятуль мубаракату ссалавату тѳѳайибату лиллагъ(и). Ассаламу аълейка айюгъа ннабийю ва рягъматуллагъи ва баракатугъ(у). Ассаламу аълейна ва аъла ибадиллагъи салигъин(а). Ашгъаду алла илагъа иллаллагъ (гъаму «иллалагъ», кѳуруган улупбан тѳуб саѳиб къюрюбгъну за апѹру) ва ашгъаду анна Мугъяммад-ррасулюллагъ. Аллагъума салли аъла Мугъяммадин ва аъла али Мугъяммад - кѳуру ккудукѳрубпи аттагъиятдиъ, эгер «кама саллейта» кѳуру дюаъ агъяди вуш гъубхиш ужу ву. Эгер «аттагъият» ккудукѳрубпиб дарш «Аллагъумма салли аъла Мугъяммад» кѳуру. «Аттагъият» ккудубкѳбалан къяляхъ салам тувру: сабпи ражну аччул

терефназди, хъасин гагул терефназди.

Гъамдинди къюб ракаатдин гъудган ккудубкѳру.

Гъит Аллагъу Тааълайи ухъуз му ляхниз дикъатлу фикир тувуз тавфикъвал туври! Амин.

«Фарз» китабдиан

Илимдихъан ижмиди хъчIиху кас

АЪЛИ ИБН МУРАДЪЯЛИ АС-СУЛАНТИЛ (1900-1987)

Аллагъу Тааьлайи дупна: «Эй Аллагъдихъ ﷻ хъгънайидар! ГучI апIинай, Аллагъу Тааьлайихъан кIвантIан вуйи гучI'валихъди тяби духъну. Му дюн'яйилан учву мусурман вуди гъарахай». (Тафсир уль-Жалалайн (сура «аль-Имран», 102-пи аят). Имам Абу Гъямид аль-Гъазали).

Аллагъу Тааьлайихъан кIвантIан гучI хъайидарикан, гъарган Аллагъ ﷻ кIваъ ади хъуз чалишмиш шлударикан ва дугъан тяриф апIрударикан ву пуз шулу Аьли ибн Мурадъали ас-СулантIил. Думу 1900-пи йисан аьдати нежбрин хизандиъ «Дажакъ'яр» кIуру тухумдиъ СулантIил кIуру гъулаъ бабкан гъахъну. Думу гъул Къаркъул дагъдин канчIарикк биналамиш дубхънайи, юкъуб тереф яркварна хярарихъди илтIибкIнайн гъайбатлу тIабиаъдин арайиъ а.

Аьли ибн Мурадъали илмин сабпи аьгъювалар чпин гъулаъ жигъил аьлим Малла Аьли ибн Шихмягъмаддихъ гъадагъну, хъа Халагъ гъула аьлим Нурали Эфендийихъ ва Халил Эфендийихъ. Душваъ урхувал ккудубкIбан къяляхъ ТатIил гъулаз аьлим Ханмягъмад ибн Гъязрати Аьлийихъ ва Рамазан ибн Гъюсейхан-дихъ илмин аьгъювалар заан дережайиз адауз гъягъюру. СацIиб вахтна Дирчва мягъалин Чюевек гъулан малла Ибрагъим ибн Мягъмаддихъ ва дугъан тялим малла МутIалибдихъра дарсар гъадагъну. 1930-пи йисари Малла Аьли ибн Шихмягъмаддихъди сатIиди чпин багъри гъулаъ шариаъдин ляхнар кIули гъахуру. Дурари чпин гъулантариз илмин аьгъювалар улупуру, гъадрарин тялимарикан ву пуз шулу гъулантар: Абдукерим, Тейб, Фейзуллагъ, Гъажимиягъмад ва гъ. ж. Германияйихъди дявдин йисари дугъаз дявдиз дих апIуру, амма гъизгъин дявдиз думу гъаурдар, хъа лихру фронтдиз гъурхну. Думу Дер-

бент –Мягъчгъала мулкарин йишварихъ гъанавар апIури иштирак шулу. Дявдин къяляхъ дугъу, гъулан багъри колхоздиъ бригадирвал ва замметейфийн ляхнар апIури, зегъмет зигури гъахъну. Думу му ляхнарин машгъул вушра, Шариаъдин ляхнариъ вафалуди иштирак шули гъахъну: чпин гъулаъ, Сувакк –Гъухурик мягъяларихъ гъахуру мевлюдар, зикрар, зиярата-

рик заан къиматлу пай кивру. Сувакк мягъялин Ургъа гъул'ан вуйи малла Гъажикерим дугъан ужур дуст вуди гъахъну. Шариаъдин меселйир гъял апIуз дурари даима мяслаяъ апIури гъахъну чпин устазарихъ: аьлим Ханмягъмад ибн Гъязрати Аьлийихъ, Рамазан ибн Гъюсейхандихъ, Малла Мягъмад аль-Кюрягъийихъ ва Малла Ханмягъмад аль-Акъайихъ, дурар

дугъан варитIан ккуни устазар ва чаз заан насигъят тувру ксар вуди гъахъну. 1956-пи йисан Аьли ибн Мурадъали ас-СулантIил чан кюфлетдинди яшамаш хъуз Дербент райондин Оборона кIури гъулаз кючмиш шулу. Душваъра дугъу Шариаъдин ляхнар кIулиз гъахури, дурарин имам вуди гъахъну. 1963-пи йисан думу чан хизанра хъади Огни шагъриз кючмиш шулу. Душваъ думу 24 йисандин арайиъ гъадушваъ яшамаш шулайи аьлимарихъди ужудар аьлакъйирит шулу. Магъа дурар: малла Гъажимиягъмад аль-Кувигъи, чан устад ва аьлим Рамазан ибн Гъюсейхан аль-Думурхъили, Шахсин ибн Мирза аль-Къужники, малла Зейнуддин аль-Халагъи, малла Гъажи аль-Къужники, малла Шагъвелед ва гъ. ж. Дурар жвумийин гъудгниз Дербент шагърин кIулин мистаз гъягъюри гъахъну ва душваъ гъудгниз гъюру аьлимарихъди гюрюшмиш шули гъахъну: малла Багъуддин аль-Пургъани, малла Мягъмуд аль-Кувигъи, Рамазан ибн Гъямзат аль-Чвалакки, Мусаиб ибн Агълаб аль-Чвалакки ва гъ. ж. Думу кас Дербентдиъ ва табасаран вилаятдиъ шлу мажлисар, серенжемарихъ аьшкълуди иштирак шули гъахъну. Аьли ибн Мурадъали ас-СулантIилиз къюр байна сар риш ади гъахъну. Баярикан аьхюнур Мюгъюрйали ву, думу Огни шагъриъ яшамаш шула. Хъа къюбир ву Мурадъали, думу духтур илмарин кандидат ву.

Аьли ибн Мурадъали 1987-пи йисан чан хиллантина жамаяътлугъдиз гизаф ужудар ляхнар гъитну Аллагъу Тааьлайин рягъматдиз гъушну. Гъит Аллагъу Тааьлайи ухъуз мицдар ксарин берекатнакан рубкъри! Амин!

Малумат тувур
Мюгъюрйали ибн Аьли
ГъибикIур УртIларин
Ханмягъмаддин бай Абдул
МутIалиб-гъажи Гъязрати Аьлиев ву

Кечмиш хъувал гъарган кIваинди гъибт

1 « Пайгъамбари ﷺ, сар кас фаркъат дапIну, за хъпалан къяляхъ гъапну: «Ичв гъардшихъан аьфв апIуб ккун апIинай, ва ккун апIинай дугъаз истикъамат, яни диндин мюгъкамвал, дугъриданна дугъхъан гъамус гъисабсуал гъадабгъура».

Къюр кас саб накъвдиъ кивуб гъарам ляхнарикан ву. Аммаки, мисалназ, дявдиъ гизаф инсанар кечмиш духънаш, думуган хай шулу. Кечмиш духънайирин хизандиз инсан кивайиз ва кивбалан къяляхъ шубуд йигъан текелиф капIуб сунна ву.

Мусурман касди тмуну мусурмандиз гъаму жорейинди текелиф капIу:

« اعظم الله اجرک و احسن عزاءک و غفر لمتیک »

«Аьзамаллагъу ажрака ваагъсан аьзайка вагъафара ли маййитика»
Мусурман касди мусурман даруриз гъамци текелиф капIу:

« اعظم الله اجرک و احسن عزاءک »

«Аьзамаллагъу Ажрака ва агъсана аьзайка»
Кечмиш гъахъирин багахълуйириз саб вазлин арайиъ гъачIинган ва

хъяхъган накъварихъна гъягъюб ужу ву ва «Фатигъа» сура, «Бакъара» сурайн эввел урхуб, аятул Курси, «Бакъара» сурайн аьхир, «Алу имран» сурайн 18-19-26-27-пи аятар урхуб ужу ву, гъачIинган «Ясин», гъаркбандин гъудгнихъан «Наба'» сура. Эгер инсанар 40 йигъар, 52-пи ва йискъуб гъабхъиган уч шлуваликан улхуруш, му ляхнар гъарам ляхнарикан ву, гъаци вуйиган му йигъари инсанар уч апIуб герек дар. Ухъу му Исламдихъди аьлакъа адру аьдатар дирчну ккунду.

Накъварихъна гъягъюб

Жилариз мусурмандин накъварихъна гъягъюб суннат ву, гъаддиинди кечмиш хъувал ва ахират кIваин хъуз. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Накъварихъинди лиг ва Гъиямат йигъкан фикир апIин» (Байгъакъи). Хъа пайгъамбарин, вали ксарин, шейхарин накъварихъна гъягъюб хъанара ижми суннатарикан шулу. Дишагълийириз чпин жиларихъди, баярихъди, яни чаз мягърам вуйи касдихъди накъварихъна гъягъюб карагъат ву, хъа мягърам дару ксарихъди гъягъюб гъарам ву.

Дишагълийиз ихъ Пайгъамбарин ﷺ ва гъацира жара пайгъамбарин ва вали ксарин накъварихъна гъягъюб ужу ву. Накъварин улчIувуз, душвахъинди чIат ктучIувус, нежез ккатIабхъуз хай шулдар. Накъварихъна гъягъюриз гъудгнин дижикIнади хъуб ужу ву, ва накъварихъна гъафиган, гъаму дюоъ урхуру:

السلام عليكم اهل الديار من المؤمنين و المسلمين و ان ان شاء الله بكم لاحقون اسال الله لنا و لكم العافية

«Ассаламу аьлайкум агълу ддияри миналь муъминина ва муслимина ва инна иншаАллагъу бикум лагъикъун аьсалуЛлагъи лана ва лакум аль-аьфият»
Гъамдихъди Къур'андианра фукIара дурхну, кечмиш духънайидариз дидин саваб рубкъуб ккун апIуру. Хъасин учв шлин накъвдихъна гъягъюраш (адаш, аба, дуст), гъадина багахъ духъну, накъвдихъинди илдицну, салам тувру. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Мусурман касдин накъвдихънамина гъягъюрган салам тувит, дурар гъаму дюн'яйиъ чиб-чпиз аьгъюдар вуш, думу кечмиш

духънайириз думу аьгъю шулу ва дугъан саламдиз жаваб тувру» (Байгъакъи). Хъасин, къиблайихъинди илдицну дюоъ урхуру, фицики дюоъйикан кечмиш духънайириз аьхю мянфяаъ шулу.

Гъацира накъвдик гъарин таза кюл кивуб ужу ву, фицики гъадди кечмиш гъахъирихъан гунгъарин аьфв апIуб ккун апIиди, гъятта учв ебцIайизкъан. Саб ражари Пайгъамбари ﷺ, хурмайин гъарин кюл къюб йишваз пай дапIну, сабунуб накъвдиин иливну ва тмунуб пай жара накъвдиин, хъасин гъапну: «Белки муариз гъамрар ерцIайизкъан рягъят шул». Гъамдиан ухъуз аьгъю шулуки, Къур'ан урхували кечмиш духънайириз мянфяаъ тувру, фицики кюл ебцIайизкъан, диди апIуру зикруйикан гъакIириз мянфяаъ шулу, хъа мусурман касди гъурху Къур'андикан хъанара аьхю мянфяаъ шул. Гъит Аллагъу Тааьлайи гъаму макъалайикан гъарсар мусурман касдиз мянфяаъ ктабгъуз тавфикъвал туври!

Абдулмалик Мягъаммедбеков
Дагъ. Огни шагърин медресейин мялим

Йитимариз фикир тувайчва...

Ухъу бициди миди гъарган школайиан гъялак-гъялакди ухъу ккуни абийр-бабарихъна гъюри шуйхъа. Хъа мицдар абийр-бабар хътру веледарин юкв фици шуйкв? Дурар чпин пашман улариан вари терефаризди лигуру, амма дурариз чпиз дих апру, чпин терефназди лигуру каскъан дихъурдар...

Аьйша Аьлиева

Йитимариз хъанара читинди йишвандин вахт улубкъруган шулу, вари бицидариз чпин дадйири дахъну махъвар ктитруган, хъа гагйири ляхниан гъюруган гъяфатар ва игрушкйир хруган... Йитимарин му шадваларихъан ярхла ву. Гъамци шулу дурариз жорбежур машквариреъра. Чпин багахлуириин багахъ хъайи веледарин машарит шадвал айи вахтна, йитимарин багахъ фужкв шулдар; гъаци вуйиган дугъаз вари жараси рябкъюру, машкварра кмиди...

Абийр-бабар айи веледаринна адрударин башкъавалар тевуз ккудудубквру къадарнаъди шулу, амма му ляхниинди саризкъан кюмек шулдар. Йитимарин юкв гизафси ичиди шулу, эгер му ичивал имбудари ккунивалихъди адрабциш, думу юкв чпурувалихъди абциз мумкин ву, хъасин думу йитимарин читин инсанар арайиз удучвурву. Гъамцдар дюшошарихъан дурар уърхбан бадали, Аллагъу Тааьлайи ухъина (ухъу – йитимдилан илтгикнайи жямаят вухъа) дурар ккун апув важиб дапна, ва дурари чпи фужкв хъгрударси гъисаб дарапуз ухъу зегъмет дизигну ккунду, дурарин бицивал имбудариндихъан жараб хъуз гьибтну ккундар.

Эгер гъар жямаятди чаин али йитимарихъна вуйи фарзар тамам апууйиш, эгер гъарсар йитимариз фикир тувуйиш – саризкъан закурин йигъан, учв имдруган чан веледдин гъял фициб шуйкв, кпури фикир апидайи. Гъар ражари учв йитимарихъди гюрюшмиш гъахъиган, думу дугъахъди духъну ккунду гъаци, фици дугъаз чан веледарихъди духъну ккунду апуз. Саб дакъикъайикъан учву фикир апидайи, ичв веледар фужкв хътарди гъаму дюн'айиш фици шулуш. Ясана фикир апин, фици шуйиш, эгер яв велед сар чпуру юкв айирин хилиъ ахъиш. Му фикрари варитан чпуру касдинна кмиди киваз иццу апуру!

Ав, ихъ веледариз туврубси, гъадабгърубси, йитимаризра тувуз ихъ варидарин гуж удукъурдаршул. Аммаки дурариз ккунивал тувуз, уж'вал апуз, дурар шад апуз, дурарихъна жвуандарихънаси лигуз ихъ гъарурин гуж удукъурдаринхъа? Йитимар уърхрюдарин гъякънаан Пайгъамбари ﷺ Чан улупру тубахъиндина къялан тубахъинди улупури гъапу: «Узу ва йитим уърхрур гъаму къюб тубси чиб-чпиз багахъ вуча. Эгер думу Аллагъдихъан ﷻ гучрур гъахъиш, учу Женнетдин багъларит хъидича». Ихъ Пайгъамбар ﷺ учвра йитим гъахъну, гъаци вуйиган йитимвал фициб шулуш, дугъаз аьгъа. Ихъ аьхю пай йитимар чпин абийр-бабарихъ, халуьарихъ шулу. Му ляхин ужуйи ву, гъаз гъапиш дурарикан гизафдари йитимар чпин веледарихъан жара апурудар. Фукъан ляхин гъабхурашра, детдомар, интернатгар ичи шуладар. Ва ихъ сариндарра дару, гъюкуматдин веледар шула... Гизаф хизанарин жара дерди а: чпиз веледар даршлувал. Амма дурарикан гизафдариз детдомдиан велед адагъуз ккундар, думу веледиз ккунивал, шадвал тувуз ккундар. Дурарикан саспидари веледар шулдарчуз кпури, тлалакъ тувну хпириз, жара хпир дисуру. Хъа детдомдиан вуйирин хасият фициб шулуш аьгъдарчуз кпури, душ'ан дисурдар. Йиз фикриан, Пайгъамбари ﷺ гъапи савабнан улихъ му себебар фукв дарудар ву, гъаз гъапиш ихъ веледдин хасиятра фициб шулуш, ухъуз аьгъдархъуз. Думутганна гъайри, йитим дисувалиинди уву хай шулу ляхнарарикан Аллагъу Тааьлайи варитан дакъибдихъан, яни тлалакъ тувувалихъан ярхла шулва. Хъа йитим дисругандина Исламдиъ улупнайи чан къанунар а. Месэла, йитим бай дидиснайи дишагълийиз дугъахъди сарна-сарди гъузуз ихтияр адар. Гъаци вуйиган, йитим дисуз ният айи касди му ляхнарарикан аьлимдихъан гъерхиш, ужу ву.

Гъякъна нягъякъ гъарган дьвдиъ айидар ву

Ассаламу аьлайкум гъюрматлу вуйи Ансар ва увухъди лихурайи яв коллектив! Улубкънайи ции 1435-ши йисахъди учву киваанган тебрик апураза. Гъит Аллагъу Тааьлайи учву гъапу гъудгнар, гъидису ушвар къабул апри, жандин сагъвал тувричвуз! Гъит Аллагъу Тааьлайи хъанара ихъ «Ассалам» газатдин машарит ихъ Ислам диндин утканваликан биквуз тавфикъвал тувричвуз.

Маллааьлиев Гъяжитгагъир
Хъарагъ гъул

Дюн'я арайиз гъафихъанмина гъийин йигъазкъан ва чан аьхризкъан гъякъна нягъякъ чиб-чпихъди дьвдиъ айидар ву. Амма сабанна нягъякъвализ баркаллагъ гъабхъундар, я хъибдира дар. Гъаци вушра яшлуирира жигъиларра нягъякъвалин рябкъюк кучвру. Ари гъаци вуйиган дупна: «Ахир багахъ шлуган, сар дугъри касдиз агъзур душман удучвиди, сар пис касдиз агъзур дуст дихъиди». Дугъриданна ухъу ужубна харжибдиз дикъат фикир тутрубрувал улупура. Гъарсаб миллетди чпин аьдатар уърхура. Хъа ухъу ихъ абийри диву къайда дигиш апурахаъ:

1. Велед бабкан гъахъиган, урсарин, жугъдарин ва гъамцдар жара ччуварар тувра, амма мисалназ урсари, жугъдари чпин веледариз ихъ мусурман ччуварар тувурдар.
2. Дишагълийирин, шубарин алабхъру палат лап диндихъан ярхла дубхъна.
3. Жилари дишагълийирин аьйиб апури лицура, хъа амма чпира мани вахт гъабхъиган, маниди ву кпури, исккан алахъру палтарикди лицура.
4. Ухъу Аллагъди ﷻ ва Пайгъамбари ﷺ гъадагъа гъапу ляхнарарихъан ярхла духъну ккунду. Лутг пайгъамбарин халкъдин къадар 100000 вуди гъабхъну. Дурарикан

60 агъзур лап пис рякъюъ айидар, хъа 40 агъзур - гъякъ рякъюъ айидар. Аллагъу Тааьлайи дурариз варилиз жаза тувдиза гъапиган, Лутг пайгъамбари гъерхру: «Я Раб-би, гъаму дин хъапрайи 40 агъзур ксарин гъял фициб хъибди?». Аллагъу Тааьлайи гъамциб жаваб туву: «Гъадму ужударра жазайикъ хъиди». «Хъа дурари фу гъапну?» - кпури гъерхган, Аллагъу Тааьлайи жаваб туву: «Гъадму ужудари тмундари чпуру апуруган, дурариз насигъят тувундар, гъаддиз вари гъирмиш апилиз». Гъаци Аллагъди ﷻ дурар гъирмиш гъапну.

Ухъу ихъ хизанариз, Аллагъ ﷻ рази даршлук апидахаъ, гъапиган, дурари гъамус вари инсанар гъаци даринхъа кпури, жаваб туву. Я жили жвуу, я дишагълийири, ясана веледари пис касди апуру дапну ккундар, ясана дицдар ксарихъан тербияра гъадабгъуб герек дар. Гъийин йигъан я хулаъ, я члат инсанарин чиб-чпихъна гъюрмат имдар. Сар жигъил кас Пайгъамбарихъна ﷺ дуфну кпуру: «Я РасулуЛлагъ, йиз адаши саб ляхинра дарапди, узу гъабхиб ипури дахъна». «Яв

адаш узухъна хъади гъач», – гъапу Пайгъамбари ﷺ. Пайгъамбари ﷺ гъерху: «Гъаму яв бали кпуруб гъякъ вуйин?» Адаши кпуру: «Ав, гъякъ ву. Гъаму бай бадали йиз уьмур харж гъапунза, ипбан, алабхъбан дугъаз уьзур хъуз гъитундарза. Дугъан халра ккебгъунза, хъа гъамус фуквара дарапди гъадгъу гъабхуб ипури дусназа». Пайгъамбари ﷺ гъапу: «Жигъил, увура, уву гъазанмиш гъапубра гъаму яв адашин ву».

Гъюрматлу «Ассалам» газатдин коллектив ва багъри ватанагълийир! Ихъ ужу дару йишвар ижми апуз кпури, ясана учвузган артухъ аьгъязуз кпури гъибиклу макъала дариз му. Гъамцдар ихъ халкъдиз, мусурман касдиз лайикъ дару ляхнар рябкъруган гъибиклук вуйиз. Ихъ абийри, чпин баяриз швушв хруган, ухъуси хури гъахъундар. Дурари чпин аьхю абийрин аьдатар уърхюри гъахъну. Хъа гъи ухъу бализ швушв хурушра, риш швуваз туврушра, ихъ аьдатар дирчну, жара аьдатариинди апурахаъ. Я Рабби, Учуз варидариз гъякъ рякъ'ин мудам хъуз тавфикъ тува, чпуру терефнахан ярхла хъуз кюмек тува! Амин!

Фукъан аьзйатнан вахтар дарин?

Гъякъна нягъякъ халкъ гъапунва, Нягъякъвалкан рази дарва. Уву гъякъ рякъ'ин алаа, Варибдиз къуш айи Аллагъ!

Фикир, аькъюл - гъендем гъарсаб Уву учуз тувдар вуда! Амма гъарди апуру тахсрар, Тувур Аллагъ чав ву кпура.

Хпириз гъапиш жилири чан: «Лица уву эдеб ади», Кпуру: «Вардин гъамци вуда». Гъякъ рякъ'ина аькъин, Аллагъ!

Бализ гъапиш ужубдикан Харж'влаканси киваан бисур. Уву гъулхиш аьйибнакан, «Аьйиб кпуруб гъапуб ву?» - кпуру.

Швушваз уву гъапиш нагагъ: «Суд шлубдикан хабар вунуз? Гъуза рази шлубси Аллагъ» Кпуру: «Вардин гъамци вуда»

Гъапишра уву яв шураз: «Абуртгинди гъуз увура», Кабалгурдар думу дугъаз, Инкарвали ургуз гъитра.

Хизандин улихъ хъайириз Тягъна йивуз ккунду вардиз Тяби шулдар дурар дугъаз Гъякъ рякъ'ин алаа Аллагъ.

Жямаятдигъ уву хъиган, Ужуб дару ляхин хъибган, «Аллагъ рази даршул пиган», «Пис кас вуда», - увуз кпуру.

Фарзар уву апин гъапиш, Дурар хъасин апарза кпуру. Хъасиндиз гъуздина гъапиш, Хъа сабан сагъди вуза кпуру.

Ляхин гъабхъиш гъакимдихъна, Саб швнуб рякъ шулу дина. Кадар дугъаз дидкан вижма, Гъацдар ксар гъулугънаъ а.

Илим кайи къюр касдира Каламра гъарган саб вушра Сарди саб, тмунури жараб Дупну, ухъу ургуз гъитра.

«Кучлал мапан, футна мапан - Хъибдар увуз уж'вал дидкан!» - Гъапиш, рази шулдар увкан. Ухъуз кюмек ишри Аллагъ!

Тахсрарихъди чав карцинашра, Кадрур вушра затра тахсрар, Йивну дукну гъадаура... Аьхир фициб шуйкв, Аллагъ!?

Аьламатнан гъамцдар ляхнар - Аьхирзаман хъубкъбан лишнар! Дигишра шли апуру мурар, Эгер кюмек дархъиш Аллагъ!?

Гъябкъюр вува гъажра уву, Мичи накъвдиъра дитдиву. Мункар-Накирихъ гъапди ва Гъяжитгагъир, нафсди гъургу!

Маллааьлиев Гъяжитгагъир, Хъарагъ гъул

Варитан ягъурсуз ваз

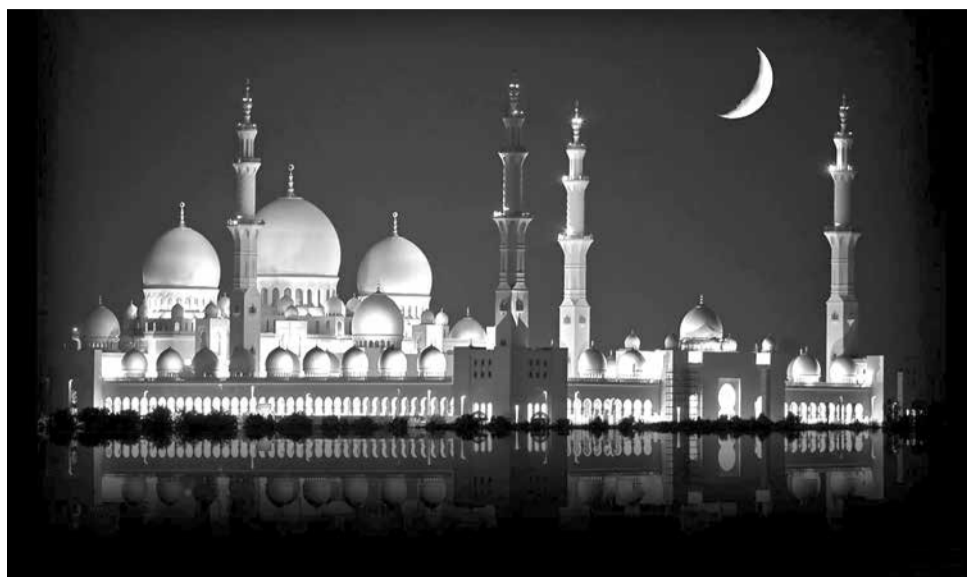
Мусурман вазарикан сафар варитан ягъурсуз ваз вуди гъисаб апура. Чара имиди му вазли ужуб, хайирлу ляхниз ният дарапуб, ярхи рякъюз, мянфяаьтлуб вушра, удудучивуб теклиф апура. Илагъки сафарин аьхиримжи гъербе йигъан. Сафарин аьхиримжи йигъ жилари-ина сад йисандин балйир-къазйир, писвалар, уьзрар гъюру йигъ ву. Гъаци вуйиган, му йигъ, Аллагъдиз ﷻ шлубкъан аргуьди ибадатвал апури, адапуб теклиф апура. Му йигъан, жилариина гъюру балйир-къазйирхъан уьрхуб метлебниинди, 4 ракааьтди-кан ибарат вуйи суннат-гъудган дапну ккунду.

Думу аьдати 4 ракааьтдин гъудганси апуруб ву. Гъудган апбан къайдара гъамциб ву:

Ният: «Узу ният апураза гъийин йигъ-андин жилариина гъюрайи балйир-къазйирхъан уьрхуб метлебниинди 4 ракааьт- суннат гъудган апуз Аллагъ ﷻ бадали, Аллагъу акбар!»

Гъарсаб ракааьтдиъ Фатигъаьйхъ-ан урхуру: «Кавсар» сура (Инна аьтгайнака...) - 17 ражари; «Ихлас» («Къулгъу») - 5 ражари; «Фалакъ» ва «Нас»- гъарсаб са-саб ражну. Гъудгнихъан исихъ улупнайи дюаьра урхуру:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ، وَصَلٰی اللّٰهِ تَعَالٰی عَلٰی سَیْدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ ، اللّٰهُمَّ يَا

شَدِیْدِ الْقُوٰی ، وَیَا شَدِیْدِ الْمَحَالِ ، یَا عَزِیْزُ ذَلَّتْ لِعَزَّتِكَ جَمِیْعَ خَلْقِكَ ، اَكْفِنِیْ شَرَّ جَمِیْعِ خَلْقِكَ ، یَا مَحْسَنُ یَا مَجْمَلُ ، یَا مُتَفَضِّلُ ، یَا مَنْعَمُ یَا مُكْرَمُ ، یَا مَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ، اِرْحَمْنِیْ بِرَحْمَتِكَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ ، اللّٰهُمَّ بِسْرِ الْحَسَنِ وَآخِیْهِ ، وَجَدِّهِ وَآبِیْهِ وَاُمِّهِ وَبَنِیْهِ ، اَكْفِنِیْ شَرَّ هٰذَا الْیَوْمِ وَمَا یَنْزِلُ فِیْهِ ، یَا كَافِیَ الْمَهْمٰتِ یَا دَافِعَ الْبَلِیَّاتِ فَسَیْكَفِیْكَهْمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ، وَحَسْبُنَا اللّٰهُ وَنَعْمَ الْوَكِیْلُ نَعْمَ الْمَوْلٰی وَنَعْمَ النَّصِیْرُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ ، وَصَلٰی اللّٰهِ تَعَالٰی عَلٰی نَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ خَیْرِ خَلْقِهِ وَعَلٰی اٰلِهِ وَاصْحَابِهِ اَجْمَعِیْنَ

Бисмилагъи ррягъмани ррягъим. Ва саллаЛлагъу аьла сеййидина Мугъяммадин ва аьла алигъи ва сагъбигъи ва саллам. Аллагъумма я шадидалъ къува ва я шадидалъ мигъали я аьзизу заллат лииззатика жамиу халкъика икфини шарра жамии халкъика я мугъсину я мужмилю я мутафаззилу я мун'иму я мукриму я ман ла илагъа илла анта иргъямни бирагъматика я аргъяма ррягъимин. Аллагъумма бисирриль Гъясани ва ахигъи ва абигъи ва жаддигъи ва уммигъи ва банигъи икфини шарра гъазаль явми ва ма янзилу фи-гъи я кафияль мугъиммати я дафияаль

балийяти фасаякфикагъумуллагъу ва гъува ссамиуль аьлиму ва гъасбуналлагъу ва нигъмалъ вакилю нигъмалъ мавла ва нигъма ннасиру ва ла гъявла ва ла къуввата илла биллагъиль аьлийийиль аьзим. Ва салла ллагъу аьла набиййина Мугъяммадин хайри халкъигъи ва аьла алигъи ва асгъябигъи ажмаин. Жикъиди мяна: «Я Аллагъ, Къудратлу, аьхю къудратнан Аьхюр, Яв Аьхювал-лиз вари халкъ дапнайидари ибадат апуру! Узу Уву халкъ гъапдарихъан гъюру харжибдихъан уьрх. Я ужув-лар апурур, Заан апурур, я Туврур, Я Рягъимлу, Увутан гъайри жара чаз икрам апуруз лайикъ вуйир адар! Яв рягъматдиинди узуз рягъим апин, я Рягъимлу! Я Аллагъ, Гъясандин, дугъ-ан гъардшин (Гъюсейндин), абайин (Мугъяммад ﷺ), адашин (Аьли), дадай-ин (Фатимат) ва дурарин веледарин сирвалиан гъаму йигъан алахъру вари читинваларихъан узу уьрх. Я мюгътаж'валар пчу апурур, къаза-балйир ярхла апурур! Аллагъдин ﷻ кюмек чъаьн вучуз, Думу, дугъридан-на, Ебхърур, Аьгъюр ву. Учуз Аллагъ ﷻ чъаьн вучуз. Ужуб апуз ва харжибди-хъан ярхла хъуз къувват адар Къудратлу Аллагъдин ﷻ кюмек дархъиш». Гъацира му йигъан ригъ алабхъайиз шлубкъан гизаф садакъа тувну ккунду. Эгер думу ригъ гъудубчъури айи вахтна тувуш, лапра ужуб ляхин вуди гъисаб апура. Аллагъ ﷻ кюмек ишри! Амин!

Гъудган

Суал: Гъудган апурайи вахтна суждайиз гъушган, гъубетейкайи унтI ккебкнаш, гъудган камил шулин?

Жаваб: Имам Шафийийин мазгъабдиинди, эгер вари унтI ккебкнаш, сужда кам шулдар ва дидихъди гъудганра, гъаз гъапиш унтIан шубуб пайнакан саб пайкъан жилик кубкIну ккунду.

Бизнес

Суал: Узуз DVD-дискар масу туври, бизнес ачмиш апуз ккундуз. Гъаму ляхин гъярам вуйин?

Жаваб: Шариаьтдиъ дупна: «Гъаму дюн'ийиъ айиб вари гъялал ву, Исламди гъярам дапну айиб ктарди». Дискар масу тувуб гъярам дар: 1) эгер масу тувуб - гъадабгъуб Шариаьтдин къанунариинди апуруш; 2) эгер думу дискариъ гъярам вуйиб адарш.

Хизан

Суал: Эгер узу Аьхиратдиъ йиз жилир рякъюз ккундаруз, дугъахъна вуйи йиз фарзар гъапхъанмина думу рякъюз ккундаруз кIури гъахъиш, узуз гунагъ шулин?

Жаваб: Жилириз дици пуз хай шулдар. Уву инсандиз гиран ктапурува. Пайгъамбари дупна: «Хпириз Женнет жилирин разивалиъ а», гъаци вуйиган думу ув'ин рази хъуз чалишмиш йихъ.

Суалариз жаваб тувур Мугъяммад Сагитилов ву

2014-пи йисаз «Ас-салам» газатдиъ подписка апинай!

Ассаламу аьлейкум, гъюрматлу газат урхурайидар! Инсанди Аллагъ ﷻ бадали фукъан гизаф ужудар ляхнар гъапиш, гъадмукъадар дугъаз Аьхиратдиъ рягъят хъибди, иншаАллагъ.

Уж'вал апуз, гъюрмат апуз ухъу гъарган чалишмиш духъну ккунду. Гъарсар касди чахъан шлубси Ислам дин тарабгъузра кюмек дапну ккунду. Ав, Ислам дин, ухъу фукIа дарапIишра, дугъубжвруб дар, амма ухъу му ляхин жвув бадали, жвуваз саваб бадали апурахъа. Хъа думу ляхнарикан ухъуз хабар адарш, ухъу дурар фици тамам апидихъа? Гъиямат йигъан «хабар гъабхъундариз» кIуру жавабра тувуб даршул, гъаз гъапиш гъийин йигъан му ляхнарикан аьгъю апуз лап рягъятди ву, гизаф мумкинваларра а. Думу мумкинваларикан саб ихъ багъри чIал'инди удубчъурайи «Ассалам» газат ву. Му газатдиъ ухъуз гизаф мянфяаьтлу макъалйир чап апура. Учву хътау суалариз ихъ аьлимари Шариаьтдиъ айиси жаваб тувра ва гъацира учвхъан Шариаьтдин ичв хусуси суалар, редакцияйиз зенг дапну, аьгъю апуз мумкинвал тувра. Редакцияйин номер газатдин миржибпи машнаъ улупна.

Гъюрматлу мусурмнар, «Ас-салам» газатдин подписка дарапIди мигъибтанай. Дидкан учву урхбалан къяляхъ ичв веледариз кидибтай.

Гъацира урхбалан къяляхъ подписка дапну адру гъун-шйирихъна, гъуландарихъна урхуз тувуш, учвуз, инша-Аллагъ, хъана гизаф саваб хъибди.

«Ас-салам» газат себеб дубхъну фукъан инсанар диндин рякъюз гъафну. Дурари гъамусра кмиди газатдин редакцияйиз кIваантIан чухсагъул кIури кагъзар хътаури шулу. Эгер учвузра диндин тереф бисуз ккундуш, ясана ичв багахълуурир, мирасариз уж'вал ккун апураш, му газат хулаъ адарди мигъитанай. Фикир мапIанай учу жвув бадали му ляхин учвкан ккун апура кIури, ваъ думу дици дар, учуз анжагъ ихъ ватанагълийирин диндин тереф за дубхъну ккундуш. Дугъриданна ихъ гъарсарин ниятари-кан Аллагъу Тааьлайиз ужуйи аьгъя.

Гъит Аллагъу Тааьлайи ухъуз ужудар ляхнар аргуьдиси апуз, илим аьгъю апуз тавфик'вал туври! Амин!

Газатдин редакция

– Эгер жигъил бали гъидитнайи дишагъли чаз хпирди гъадагъуруш, бализ гъадин гунагъ айин?

– Гъаци гъапну кѳури гунагъ шулдар, яни дугъаз чаз думу дишагъли хпирди гъадагъуз ккундуш, дисри, душваъ гъарам вуйиб фуклара адар.

– Садакъа, ясана закят кяфирариз тувуз хай шулин?

– Мусурман дарудариз садакъа тувуз шулу. Хъа закятдин гъякънаан улхуруш, думу анжагъ мусурман ксариз тувру, гъаз гъапиш мусурмарихъан гъадабгъуб гъаддиъ игътияж айи мусурмарихъна къяляхъ апѳуз шулу. («Тугъфат уль-мюгътаж»)

– Узу фицдар чарйир агуз чалишмиш шулашра, узхъан кучллар дарапди ктисуз шулдарзухъан. Гъаци вуйивал фтихъди аьлакълу вуйкълана ва узу фу дапну ккунду?

– Жвуву жвуван кѳваъ кучллар дарапѳуз къаст дапну ккунду. Аьлимари кѳураки, нагагъ шли гъаци зарафат бадали кучллар апѳуруш, гъацир касдиз кучллар апѳувалиъ якъинди хатлалувал ади шулу.

– Жвувхъан жвуваз устаздихъан вирд гъадрабгъди зикрар-салаватар урхуз шулин, ва гъаци апѳаз лигну саваб хъибдин?

– Шулу, ва шли чан ляхнариъ кѳваантѳан ккунивал, дугъривал улупиш, гъаддиз лигну дугъаз саваб хъибди ва дугъан Аллагъдиз ﷻ гъуллугъ апѳувал бад-гъавайиди гъюдубчѳидар, гъеле думу шейхдихъна гъушундаршра, дугъхъан вирд гъадабгъундаршра. Хъа амма гъаддиз дилигди, шлиз Аллагъдин ﷻ рякъюъ кѳваантѳан гъуллугъ апѳуз ккундуш, аьхюну пай гъацдар ксарихъан чпин ляхнар - гъяракатар пис гъярактарихъан марщ апѳуз шулдар (жвув'ин умудлу хъувал, гъаци тяриф ва ад бадали жвув улупувал, варидариз сес ебхъан бадали Аллагъдиз ﷻ гъуллугъ апѳувал ва гъ.ж.). Гъацдар духъну дакни гъяракатар себев вуди, дугъу гъазанмиш гъапѳу вари ужувлар ва Аллагъдиз ﷻ гъуллугъ апѳувал кѳлушвуз мумкин ву. Дугъу учв варитѳан лайикълур вуди гъисаб апѳуз мумкин ву (Аллагъдиз ﷻ гъуллугъ апѳаз лигну савабар гъадагъуз, учв жегъеннедин зулмариккан ккудучѳуз варитѳан аргухъди лайикълувализ, варитѳан заанур вуди гъисаб апѳури, аьхюну пай дюшюшарѳи Аллагъу Тааьлайин жумартваликан ва камаллуваликан гъархру, фицики анжагъ Аллагъдин ﷻ камаллувалиинди инсан женнетдиз гъягъиди. Ва чав кѳули гъахурайи аьхюну пай дицдар ляхнар чаз жаза тувбаз себев шулайиваликан хабар ади шулдар, гъаз гъапиш думу чав апѳурайи ибадатвалиин дамагълу шулу, думу учв чаин ва диндиз гъуллугъ апѳурайивалиин умудлу шулу, Аллагъу Тааьлайин жумартвалиин умудлу дархъиди, дугъу учв жарадаритѳан чав ужудар ляхнар апѳурайивализ лигну, имбудартѳан ужур вуза кѳури, гъисаб апѳури шулу.

Мялум вуйганси, Аллагъдиз ﷻ гъуллугъ апѳаз лигну тувру саваб кѳван ачухъвализ дилигну вуйиб шулу, гъадин гъякънаан гъядисдиъра гъамци дупна: «Гъякълу ву, апѳу ляхнар ниятнахъди аьлакълу ву, яни, гъякълу ву, ужудар ляхнариз тувру савабар ниятарикан асиллу ву, хъа анжагъ гъадму ужудар ляхнариканси жаранубдиканра асиллу ву».

Ари гъаддиз гъадму кѳван вари узъарихъан гъудучѳвбан бадали, инсандин кѳваъ дерин ачухъвал убчѳуру, яни игъсан (Аллагъдиз ﷻ ибадат апѳувал, хиял апѳарваки, Думу увуз рякъюурайиганси, гъеле увуз рякъюурадаршра, хъа амма Дугъаз уву рякъюура). Аллагъу Тааьлайихъна илтѳикѳурайириз мялим герек шулу, дугъу ужувлакан - харживлакан пиди ва улупиди ва гъадму месэлийриан вуйи мялимар тѳарикъатдин гъякълу шейхар хъиди.

(«Буруж»)

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин кѳулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакълу вуйи суалар аш, зенг апѳинай: + 79640007468, ясана + 79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтѳикѳу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакълу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апѳинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апѳидича ва ичв гъуллугъар тамам апѳуз чалишмиш хъидича.

– Йиз халуи зияратдиз гъягъювал гунагънан ляхин вуди гъисаб апѳуру. Аллагъдикан ﷻ чаз ккуниб гирами агъайирикан ваъ, хъа хулаъ ккун дапну ккунду, кѳура. Гъаврикк ккаайчва, гирами йишвариз гъушу вахтна, фу дупну ккунду?

– Ичв халу дюз дар. Зияратариз гъягъювал гизаф метлеблун сунна ву. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Узу муганайиз учвуз накъварихъна гъягъювал гъадагъа дапнайза, хъа гъамус учву накъварихъна гъарахай. Гъаци апѳували учву гъаму дюн'яйин гъягъушнархъан ярхла апѳиди ва ичв Ахиратдикан кѳваълан гъягъидар». Аллагъдикан ﷻ фуну йишваъ вушра тѳалаб апѳуз шулу, неинки саб хулаъ. Шариаьтдиъ думу жорейин гъадагъавалар адар. Анжагъ тарихнакан аьгъдру вижнасуз касдитѳан гъамци тасдикъ дарапѳур: «Гирами инсанарикан тѳалаб дапну ккундар», кѳури. Тарихнаъ гъаци апѳуз хай шлувалин гизаф къадар тасдикъвалар ади гъахъну. Эгер думу зиярат, яни накъвар вуш, сабан кечмиш духънайидариз салам тувну ккунду, хъасин саб ражну «Аль-Фатигъя» сура урхуру, хъасин «аль-Ихлас» сура, хъасин «аль-Фалакъ» сура ва «ан-Нас» сура (са-саб ражну) урхуру, хъасин Пайгъамбариз ﷺ салават урхурхъа ва дюаъра апѳурхъа.

– Жвуваз айи аьгъювалариин асасламиш духъну, узу зияратарѳи дюъйир урхури шулдарза ва жарадаризра гъаци апѳувал теклиф апѳури шулза. Узу гъякъ вуйин?

– Сабпиб, уву дюз дарва, фицики увуз айи дюз дару аьгъювалариин асасламиш шулава, къюбпиб, уву увузра аьгъдру ляхин жарадаризра апѳуз теклиф апѳурайивалтра дюзиб дарив. Гъарсабдикан аьгъю Аллагъу Тааьлайи инсанариз саб жерге йишвар тѳийин апѳури шулу, Дугъу вахт-вахтарик гъадрадин дюъйириз жаваб тувру. Гирами йишвариз вуйи зияратар ва ужудар инсанарин накъвар гъацдарикан вуди гъисаб апѳуз шулу. Гъаци вуйиган, зияратарѳи дюъйир урхувал ужуб ляхин ву.

– Гъудган апѳу касдиз ялхъван апѳуз хай шулин? Эгер хай шулдарш, гъаз хай шулдарш гъаврикк ккаай. Гъаз мусурман касдиз шадвал апѳуз (аьшкъламиш хъуз) ярамиш шулдар?

– Шариаьтдиъ ялхъван апѳуз ихтияр тувра, эгер гъамцдар шартлар кѳулиз адагъури гъахъиш:
– ялхъван апѳуран вуйи мукъам шариаьтди ихтияр тувнайи музыкайин алатариин тамам апѳурайиб вуш;
– жилари ва дишагълийири жа-жаради ялхъван апѳури ккунду; нюкгъин хпиризна жилириз сатѳиди ялхъван апѳуз хай шулу;
– ялхъван инсандин эдеблувал искан апѳу жорейинуб дубхъну ккундар.

Рузнама

Январь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитѳирхъ. Аль-Гъишаъ
1	6:31	8:16	12:53	15:08	17:28	19:02
2	6:31	8:16	12:53	15:09	17:29	19:03
4	6:31	8:16	12:54	15:11	17:32	19:04
6	6:31	8:16	12:55	15:13	17:39	19:06
8	6:31	8:16	12:55	15:14	17:34	19:08
10	6:31	8:16	12:56	15:16	17:36	19:09
12	6:31	8:16	12:57	15:18	17:38	19:11
14	6:31	8:16	12:58	15:20	17:41	19:13
16	6:31	8:14	12:58	15:21	17:43	19:14
18	6:31	8:13	12:59	15:24	17:46	19:17
20	6:30	8:12	13:00	14:26	17:49	19:19
22	6:28	8:09	13:00	15:28	17:51	19:20
24	6:27	8:08	13:01	15:30	17:54	19:22
26	6:26	8:06	13:02	15:32	17:56	19:23
28	6:25	8:05	13:02	15:34	17:59	19:26
30	6:24	8:03	13:02	15:36	18:01	19:27